

Eurostat/FRA/EIGE Lehdistötiedote
Wien/Vilna, 3. maaliskuuta 2026

JULKAISTAVAKSI AIKAISINTAAN 3. maaliskuuta 2026 klo 12.00
Keski-Euroopan aikaa (CET)

EU:n laajuinen tutkimus tuo esiin naisiin kohdistuvan henkisen ja taloudellisen sekä verkkoväkivallan yleisyyden

Sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa koskevan EU:n tutkimuksen uudet tulokset paljastavat järkyttävän todellisuuden. Naisiin kohdistuva väkivalta on yleistä, se tapahtuu yhä useammin digitaalisessa ympäristössä, ja instituutiot, joiden tehtävänä on puuttua väkivaltaan ja ehkäistä sitä, eivät kiinnitä asian riittävästi huomiota. Lähisuhdeväkivalta, henkinen ja taloudellinen väkivalta sekä verkkoväkivalta ovat yleisimpiä väkivallan muotoja, mutta usein niitä ei osata tunnistaa. Jotta naisten kohtaamaan väkivaltaan voidaan puuttua, EU:n perusoikeusvirasto (FRA) ja Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE) kehottavat unionia mukauttamaan lainsäädäntöä, politiikkaa ja käytäntöjä. Ilmoittamatta jätettyjen väkivallanteekojen suuri määrä osoittaa, että yhteiskunnan järjestelmät eivät toimi niin kuin niiden pitäisi.

On kulunut kymmenen vuotta siitä, kun perusoikeusvirasto julkaisi [ensimmäisen EU:n laajuisen tutkimuksen naisiin kohdistuvasta väkivallasta](#). Tutkimus oli urauurtava. Tänä päivänä naisiin kohdistuva väkivalta on EU:ssa edelleen yleistä huolimatta merkittävistä edistysaskelista lainsäädännön ja politiikan aloilla.

Uudessa raportissa [EU gender-based violence survey – Evidence for policy and practice](#) (Sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa koskeva EU:n tutkimus – Näyttöä politiikkatoimien ja käytännön työn tueksi) esitetään perusteellisempi analyysi järjestyksessään toisen vastaavan EU:n laajuisen tutkimuksen tuloksista. EU:ssa joka kolmas nainen on kokenut fyysisistä tai seksuaalista väkivaltaa. Lähisuhdeväkivalta, henkinen ja taloudellinen väkivalta sekä verkkoväkivalta ovat valitettavan yleisiä, mutta näiden kaltoinkohtelun muotojen tunnistaminen on usein hyvin puutteellista.

”Naisiin kohdistuva väkivalta on perusoikeusrikkomus”, toteaa perusoikeusviraston johtaja [Sirpa Rautio](#). ”Joka puolella EU:ta loukataan edelleen laajamittaisesti naisten oikeutta ihmisarvoon, turvallisuuteen ja tasa-arvoon. Kun väkivalta normalisoidaan, piilotetaan tai sivuutetaan, on kyseessä järjestelmän kyvyttömyys puolustaa näitä oikeuksia. Jäsenvaltioilla on selkeä velvollisuus ehkäistä väkivaltaa, suojella uhreja ja varmistaa, että ihmisellä on mahdollisuus saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi – ja tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että ongelmiin on tartuttava kiireellisesti.”

Suuri osa väkivallasta jää ilmoittamatta. Vain 6,1 prosenttia naisista oli ilmoittanut poliisille jouduttuaan kumppaninsa fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi. Tapauksissa, joissa väkivallan tekijä on ollut muu kuin kumppani, vastaava luku on sekin vain 11,3 prosenttia. Useimmiten ilmoittamatta jättämisen syiksi mainitaan häpeän kokemukset, itsesyytökset, pelko ja puuttuva luottamus poliisiin. Vaikutusta on myös tiedon puutteella ja vaikeudella päästä tukiverkoston piiriin.

”Jos naiset eivät voi luottaa siihen, että instituutiot suojelevat heitä, meidän pitää kysyä, minkä on muututtava – eikä vaatia naisia tekemään jotakin enemmän”, EIGEn johtaja Carlien Scheele sanoo. ”Näiden havaintojen perusteella hallitusten pitäisi jatkossa panostaa ennaltaehkäisyyn, varhaiseen puuttumiseen ja palveluihin, jotka ovat erikoistuneita, sukupuolisensitiivisiä ja uhriin keskittyviä, ja tehtävä näistä vakiintuneita toimintatapoja sen sijaan, että niitä pidettäisiin valinnaisina vaihtoehtoina.”

Raportin keskeisistä havainnoista käy ilmi muun muassa seuraavaa:

- **Seksuaalinen väkivalta ja suostumus:** Vapaaehtoisen suostumuksen puuttuminen määrittää seksuaalista väkivaltaa useammin kuin fyysinen voimankäyttö. Verrattuna raiskauksiin, jossa tekijä käyttää fyysisistä väkivaltaa, naiselle on lähes kaksi kertaa yleisempää joutua raiskatuksi siten, että tekijä pakottaa seksuaalisiin tekoihin tai että uhri ei pysty kieltäytymään.
- **Taloudellinen ja henkinen lähisuhdeväkivalta on yleistä mutta pysyy usein näkymättömissä:** Naisista 29,9 prosenttia oli kokenut kumppaninsa taholta henkistä väkivaltaa. Se voi tarkoittaa esimerkiksi nöyryyttämistä, mustasukkaisuutta, pelottelua tai kontrolloivaa käytöstä. Naisista 12,7 prosenttia kertoi, että he kohtaavat tätä usein. Lisäkysymyksiin vastanneista naisista 20,3 prosenttia oli kokenut kumppaninsa harjoittamaa taloudellista väkivaltaa, kuten työssäkäynnin kieltämistä ja naisen syrjäyttämistä perheen taloudellisista päätöksistä.
- **Lähisuhdeväkivalta jättää syvät jäljet naisen elämään:** Naisista 9,8 prosenttia oli saanut fyysisiä vammoja kumppanin väkivallantekojen seurauksena, ja 9,6 prosenttia naisista kertoi kärsineensä psyykkisesti. Tämän seurauksena 17,6 prosenttia naisista oli joutunut ottamaan vapaata töistä, kun taas 30,8 prosentilla kotitöiden tekeminen estyi lähisuhdeväkivallan vuoksi. Selviytyäkseen kaltoinkohtelun vaikutuksista naiset olivat usein turvautuneet lääkitykseen (25,8 %) ja alkoholiin tai huumeisiin (17,1 %).
- **Lapsuudessa koetun väkivallan pitkäkestoiset seuraukset:** Tytöistä 32,9 prosenttia oli kokenut vanhempiensa taholta fyysistä väkivaltaa tai henkistä kaltoinkohtelua. Tästä voi syntyä väkivallan kierre: lapsuudessa seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneet naiset joutuvat aikuisiässä kolme tai neljä kertaa todennäköisemmin seksuaalisen väkivallan uhreiksi.
- **Digitalisaatio kaltoinkohtelun mahdollistajana:** Naisista 8,5 prosenttia oli joutunut verkkohäirinnän kohteeksi. Työssäkäyvistä naisista 7 prosenttia oli kokenut seksuaalista häirintää verkossa. 10,2 prosenttia kertoi, että heidän elämänkumppaninsa valvoi heidän liikkumistaan tai seurasi heidän liikkeitään sijaintitietojen avulla.

Jotta lainsäädännöstä edettäisiin käytännön toimiin, on EU vahvistanut oikeudellista kehystään muun muassa hyväksymällä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin ja edistämällä Istanbulin yleissopimuksen EU:n laajuista ratifiointia. Lait eivät kuitenkaan yksinään riitä.

Tutkimuksen pohjalta voidaan asettaa selkeät painopisteet: parannetaan uhrit ja sukupuolinäkökohdat huomioon ottavia ilmoitusjärjestelmiä, varmistetaan kokonaisvaltainen tuki – myös se, että naisilla on pääsy terveydenhuoltoon ja

erityisalojen palveluihin, kriminalisoidaan suostumuksen puuttumiseen perustuva seksuaalinen väkivalta, ulotetaan oikeudellinen suojele taloudellisen ja henkisen väkivallan tapauksiin, tehostetaan digitaalitekniikan mahdollistaman väkivallan torjuntaa sekä panostetaan ennaltaehkäisyyn, lasten suojeleluun ja traumatietoiisiin järjestelmiin.

Tämä raportti esittää tarkkoja havaintoja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa koskevan EU:n tutkimuksen tuloksista ja täydentää [vuoden 2024 keskeisiä havaintoja koskevaa raporttia](#), jossa käsitellään ilmiön esiintyvyyttä, elämänkumppanin ja muiden harjoittamaa väkivaltaa sekä työpaikkakiusaamista.

Tutkimuksen ovat yhteistyössä toteuttaneet Eurostat, FRA ja EIGE, ja se perustuu yli 114 000 haastatteluun, jotka on tehty syyskuun 2020 ja maaliskuun 2024 välisenä aikana.

Lisätietoja:

- FRA: media@fra.europa.eu / Puh. +43 1 580 30 642
- EIGE: georgie.bradley@eige.europa.eu / Puh. +370 6982 78 26